

0	2	4	6	8	10	13	17	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	----	----	----	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

METSÄTALOUS

Metsiä siirretään kevyin perustein suojeluun. Esimerkiksi Metsähallitus on siirtänyt suuria määriä metsiä hakkuiden ulkopuolelle ilman eduskunnan päätöksiä. **PROFESSORI MATTI KÄRKKÄINEN**

SAMI KARPPINEN

Asunta katu Metsäliiton virheostoksia

Metsäliitto laajeni 2000-luvun alussa holtittomilla yritysostoilla ulkomaille. Metsäliitto Osuuskunnan nykyinen puheenjohtaja **Martti Asunta** myöntää virheet. Samalla hän muistuttaa, että virheinvestointien vaikutusta pahensivat monet asiat, joihin metsäyhtiöt eivät voineet vaikuttaa.

Sekä UPM, Stora Enso että Metsäliitto laskivat paperin kysyntäkymät väärin. Se kannusti niitä maailmanvalloitukseen, joka toteutettiin paperitehtaita ostemalla.

Homma lähti lapasesta etenkin Metsäliitolla, joka laajenemiskimmassaan osti tehtaita lähes näkemättä. Pienimmillä kolhuilla selvisi UPM, jonka Amerikan kaupat peruuntuivat onnekaasti. Stora Enso kuittasi Yhdysvalloista miljarditappion ja Metsäliitto maksoi kovat opirahat lähinnä eurooppalaisista paperitehtaista.

”Teimme isoja virheratkaisuja 2000-luvun alussa, kun ostimme paperitehtaita maailmalta. Jälkikäteen arvioiden on selvää, että niin ei olisi pitänyt tehdä”, totesi Asunta Koneyrittäjien seminaarissa Hämeenlinnassa viime viikolla.

Kaikki meni pieleen
Pieleen eivät menneet pelkään paperin kysyntäodotukset. Mattoa jalkojen alta vetivät myös valuuttakurssit, kun euron ja dollarin suhde keikahti päälaelleen. ”Dollarin heikkenemiseen sopeutuminen on ollut vaikeata. Oman valuutan säilyttänyt Ruotsi on pärjännyt meitä paremmin.” Raaka-aineiden hinnat taas pomppasivat pilviin, kun Kiina lähti kasvuun. Suomalaisia pikukyliä myöten romut kerättiin pihoilta ja sulatettiin metalliksi. Teollisuus ei saanut siirrettyä tuotantokustannusten nousua hintoihin.

Kotimaassa puukauppaa sekoitti metsäverojärjestelmän muuttuminen. Puun tuonti katkesi Venäjän määräämiin puutulleihin. Vuonna 2005 tulosta söi paperitehtaiden pitkä lakko. Asunnan lista metsäteollisuuden kannattavuutta syöneistä asioista on pitkä. Ei siis ihme, että tehtaita lakkautettiin ja alettiin puhua auringonlaskun alasta.

”Nyt tilanne on toinen. Metsäteollisuuden näkymät ovat myönteiset”, lopetti Asunta.

JARMO PALOKALLIO

Hakkuiden lisääminen on kovan työn takana

Metsäteollisuuden suunnitellut investoinnit lisäävät puuntarvetta 10 miljoonalla kuutiolla. Professori Matti Kärkkäinen laskee, että kotimaasta tuosta puumäärästä irtoaa vajaa puolet.

.....

Uuteen nousuun lähtenyt metsäteollisuus suunnittelee Suomeen investointeja, jotka nostaisivat puun käyttöä 10 miljoonalla kuutiolla. Puun käytön lisäksi on katsottu onnistuvan suhteellisen helposti, koska nykyiset hakkuut ovat vain puolet metsien kasvusta.

Ilonpilaajaksi ryhtyy professori **Matti Kärkkäinen**. Hän arvelee, että kotimaisten hakkuiden

kasvun osuus jää neljään miljoonaa kuutioon. Ulkomailta tuotavaksi jää siten kuusi miljoonaa kuutiota puuta.

”On retosteltu, että metsät kasvavat 100 miljoonaa kuutiota puuta vuodessa ja että siitä hakataan vain 55 miljoonaa kuutiota. Kasvu ei kuitenkaan mittaa samaa asiaa, kuin puutavaralajeittain kertyvä hakkuumäärä”, muistutti Kärkkäinen Koneyrit-

täjien seminaarissa viime viikolla Hämeenlinnassa.

Hankalat hakkuusäästöt
Kärkkäisen mukaan kasvussa ovat mukana suojelualueet ja rajoitetun metsän käytön alueet. Kaiken lisäksi aina vaan suurempi osa talousmetsistä sijaitsee kaava-alueilla, joten niiden hakkuut vaativat maksullisen maise-matyöluvan.

”Metsiä siirretään koko ajan kevyin perustein suojeluun. Esimerkiksi Metsähallitus on siirtänyt suuria määriä metsiä hakkuiden ulkopuolelle ilman eduskunnan päätöksiä. Päätöksenteko näissä asioissa on luisunut virkamiehille, joille se ei oikeasti kuulu.”

Kärkkäisen mukaan yhteiskunta toimii epäloogisesti suosimalla metsien myymistä suojeluun veroedulla. Samaan aikaan yhteiskunta odottaa biotaloudelta kasvua ja työpaikkoja.

”Hakkuut on tehty kaava-alueilla niin vaikeaksi, että metsänomistajat eivät niihin rupea. Siinä jää samalla uudet leningit ja autot ostamatta.”

Laajemmin ottaenkin parhaat hakkuut ovat jo nyt hakkuiden piirissä.

Hakkuusäästöjä on suomensisä ja pienissä vaikeasti korjattavissa metsikkökuvioissa.

”Suuri osa hakkuusäästöstä on kaukana teistä sijaitsevaa sällää, jonka korjuu tulee kalliiksi. Niiden syöttäminen teollisuudelle käy kalliiksi.”

Myönteinen haaste edessä

”Metsäyhtiöt ovat kertoneet panostavansa jatkossa puunhankintaan kotimaasta. Hakkuiden kasvattaminen vaatii työtä, mutta se on meille kaikille myönteinen haaste”, sanoo tutkimuspäällikkö **Erno Järvinen** MTK:sta.

Järvisen mukaan hakkuumäärien kasvattaminen ei jää kiinni metsänomistajista. Etenkin talvilleimikoita on jatkuvasti tarjolla kysyntää enemmän.

”Uskon, että suunniteltu hakkuiden lisäys on mahdollista, mutta se ei käy sormia napsauttamalla. Suuri osa hakkuumahdollisuuksista on Pohjois-Suomessa, joten puuvirtoja pitää ohjata uudestaan. Myös suomensisä on paljon puuta, mikä vaatii

pehmeillä kohteilla pärjääviä koneita.”

Järvinen odottaa, että havukuitupuun lisääntyvät hakkuut tarjoavat työtä omatoimisille metsänomistajille ja metsänhoitoyhdistysten korjuupalvelulle.

Myös energiapuun korjuussa riittää työtä. Tavoitteissa on kasvattaa sitä vielä lähes 5 miljoonalla kuutiolla nykyisestä vajaasta 9 miljoonasta kuutiosta.

”Viime vuosina energiapuun käyttö on kasvanut hitaasti. Voi olla, että se jopa laskee tänä vuonna, mikä on harmillista, koska siihen on panostettu kovasti.”

”Perintöveroa ei saa poistaa”

Kärkkäinen tuomitsee esillä olleen kiinteistöveron nimellä kul-

Matti Kärkkäinen arvelee, ettei kotimaisia hakkuita voi nostaa neljää miljoonaa kuutiota enempää.

keneen esityksen raippaverosta metsänomistajille. Hän arvelee, että se johtaisi yhteiskunnan

kannalta huonoon lopputulokseen.

”Epäoikeudenmukaisena pidetty vero toimisi tarkoitustaan vastaan. Osa metsänomistajista lakkaisi myymästä puuta.”

Sen sijaan Kärkkäinen varoittaa poistamasta perintöveroa. Se saa nuoret perinnön saajat puukaupoille.

”Perintöveron lisäksi puulle kyytiä antavat avioerot.”

Kärkäisellä on halpa vinkki puukaupan vauhdittamiseen. ”Parhaat puunmyyjät pitäisi kutsua presidentin itsenäisyyspäiväjuhliin vuosittain. Tähän asti sinne on päässyt pikemminkin runoilemalla metsän käyttöä vastaan, mikä on väärä viesti yhteiskunnalta.”

JARMO PALOKALLIO

METSÄSTÄ LYHYESTI

Metsähallitus kilpailutti palvelut

Metsähallitus on kilpailuttanut haketus-, autokuljetus- ja korjuuyrittäjien palveluja alkusyksyllä.

Julkisuudessa on käyty keskustelua alirakoista ja ulkomaisen työvoiman käytöstä.

Metsähallituksen mukaan suurin osa sopimusrajoituksista toteuttaa työt itse, mutta myös alihankintaa käytetään.

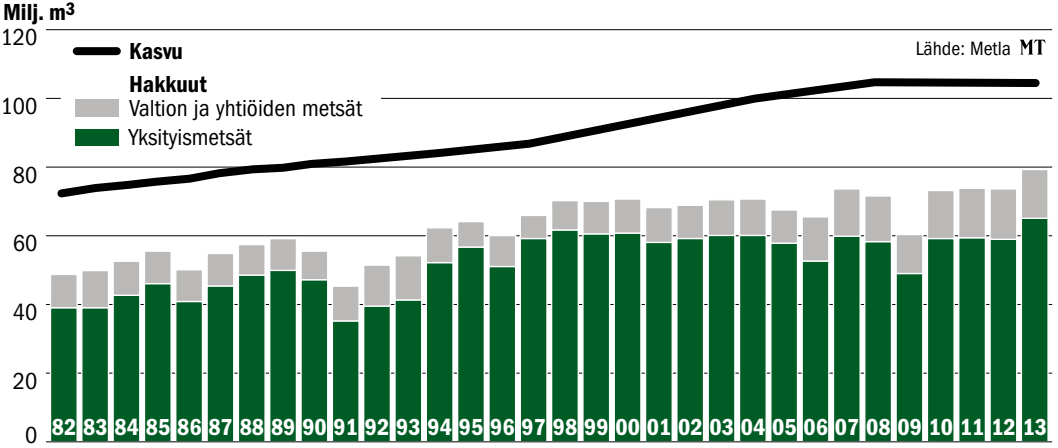
Valituilta urakoitsijoilta vaaditaan sitoutumista suomalaisiin työehtosopimuksiin ja muihin sääntöihin.

Metsähallituksen mukaan suurin osa sopimusrajoituksista toteuttaa työt itse, mutta myös alihankintaa käytetään.

Metsähallitus kuitenkin huolehtii kaikilta osin toiminnan laillisuudesta ja ulottaa selvitysvelvoitteen koko urakointikehtjuun.

JARMO PALOKALLIO

Puuston kasvu ja hakkuut 1982–2013

parin miljoonan kuution erolla. Metsähakkeen raaka-aineksi ja pientalojen polttopuiksi hakatun runkopuun määrät pysyivät edellisvuoden suuruusluokassa, yhteensä hieman alle 9 miljoonassa kuutiometrissä.

Ennätyskellinen korjuumäärä
Ennätyslukemat saadaan pöytäan, kun lasketaan yhteen teollisuuspuu, energiapuu ja puun vienti. Silloin hakkuukertymä nousee 65 miljoonaa

kuutioon, missä on 5 miljoonaa kuutiota kasvua edellisvuodesta.

Korjuumäärä ylittää vuosittu-hannen vaihteen huippulukemat noin neljällä miljoonalla kuutiolla.

Vuoden 2007 ennätyskin rikkoutuu yli miljoonalla kuutiometrillä. Suurin kasvu on energiapuussa. Sitä korjattiin viime vuonna noin 4 miljoonaa kuutiota enemmän kuin vuonna 2007.

Metlan mukaan luvuissa on jonkin verran epävarmuutta, koska energiapuun korjuumäärien tilastointi ei ole yhtä luotettavaa kuin teollisuuspuun hakkuiden.

Hakkuita voi kasvattaa
Metlan mukaan viime vuoden ennätyshakkuut eivät vielä hätytelleet kestävien hakkuumahdollisuuksien rajaa.

Valtakunnan metsien inventoinnin mukaan tuikin ja kuitupuun kestävät hakkuumahdollisuudet metsämaalla ovat noin 73 miljoonassa kuutiossa.

Energiapuuta voisi korjata 21 miljoonaa kuutiota. Siitä teollisuuspuun mitat täyttävää runkopuuta on vajaat 6 miljoonaa

kuutiometriä. Näihin arvioihin verrattuna hakkuumahdollisuuksista käytettiin viime vuonna noin neljä viidesosaa.

Puustolla suuri poistuma

Ennätysuuren hakkuukertymän myötä myös puuston poistuma kohosi uusiin huippulukemiin, 79 miljoonaa kuutiometriin. Hakkuiden ja poistuman kasvu keskittyi yksityismetsiin.

Yhtiöiden ja valtion metsissä hakkuut ja poistuma hieman pienenivät.

Puuston poistuma saadaan lisäämällä hakkuukertymään hakkuista metsään jäävän hukapuun osuus ja käyttämättä jäävä luonnonpoistuma.

Viime vuonna metsähukapuun määräksi saatiin runsaat 9 miljoonaa kuutiometriä, ja luonnonpoistuma oli edellisten vuosien tapaan hieman alle 5 miljoonaa kuutiometriä.

JARMO PALOKALLIO